

2016-10-24

Till konstitutionsutskottet

Statsministerns användning av ordet diktatur

Statsminister Stefan Löfven har inför sitt besök i Saudiarabien vidhållit att han inte avser att beteckna Saudiarabien som en diktatur. Enligt SVT säger han (20/10):

”Jag tänker inte sätta etiketter på länder. Det har jag sagt tidigare och det tänker jag hålla i. Däremot diskuterar vi hela tiden mänskliga rättigheter och det jag anser vara utmaningar för de frågorna.”

Statsministern har däremot i regeringsförklaringen 2015 använt uttrycket ”diktaturens Chile” för att beskriva Pinochets blodiga militärvalde. Naturligtvis är detta en helt korrekt beskrivning av regimen Pinochet. Frågan om varför Saudiarabien inte kan betecknas som diktatur återstår däremot att besvara.

På regeringens egen webbplats www.manskligarattigheter.se publiceras Utrikesdepartementets sammanställning av läget för de mänskliga rättigheterna i Saudiarabien. Vad avser de mänskliga rättigheter som är direkta förutsättningar för ett demokratiskt styrelseskick konstaterar UD bland annat att Saudiarabien är en absolut monarki där monarken har enväldig makt. Med undantag för vissa lokalval som genomförts utses hela landets ledning av kungen. Församlings- eller religionsfrihet existerar inte. Politiska partier och fackföreningar är inte tillåtna. Rättssäkerheten brister och rättssystemet präglas av godtycklighet och starkt inflytande från domstolars individuella tolkning av islamska rättsprinciper. Religionsfrihet saknas och det är belagt med dödsstraff att konvertera från islam. Censur förekommer, i synnerhet på internet. Mötes- och församlingsfriheten är starkt inskränkt och de offentliga möten som hålls är könssegregerade.

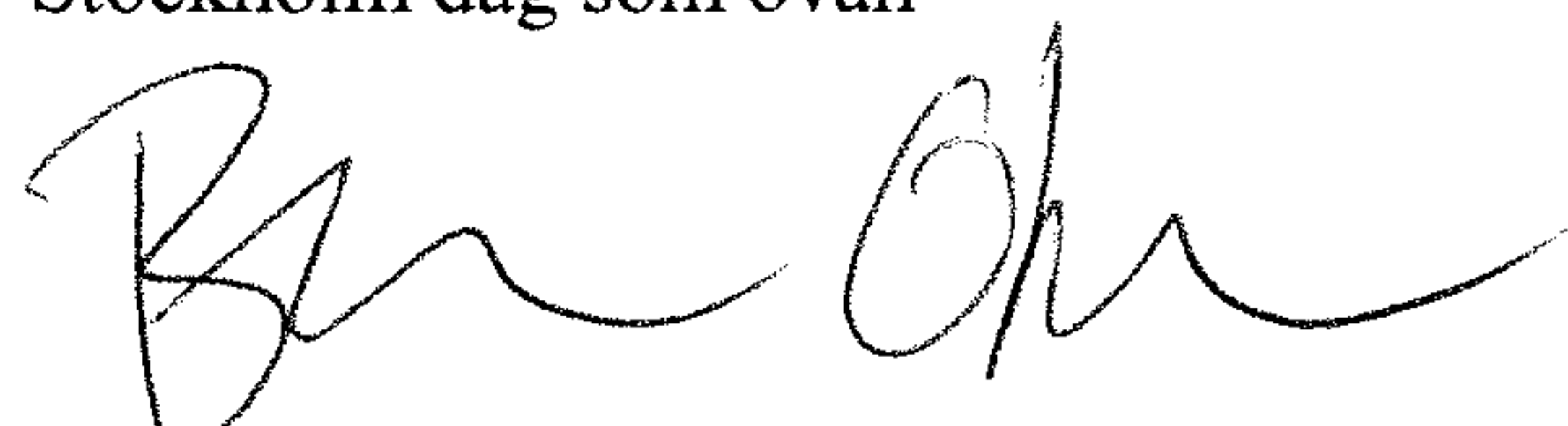
Det framgår alltså att regeringen i vissa sammanhang väljer att använda ordet *diktatur* för att beskriva förhållanden i andra länder. Samtidigt säger statsministern som regeringens högste företrädare att han inte tänker använda ordet för att ”sätta etiketter på länder”.

När regeringen betecknade regimen Pinochet som ”diktatur” var det en beskrivning som ligger väl i linje med det etablerade språkbruket. I standardverket Svenska Akademiens *Svensk ordbok* ges ordet *diktatur* definitionen ”politiskt system där makten utövas utan inskränkningar och utan inflytande för folket och vanligen av en person, en liten grupp, ett enda parti etc.”.

Utifrån den beskrivning som Utrikesdepartementet ger av läget för de politiska och medborgerliga rättigheterna i Saudiarabien förefaller det svårbegripligt att regeringschefen inte vill beteckna Saudiarabien som diktatur när han samtidigt – och helt riktigt – som regeringens högste företrädare betecknar Pinochets regim i Chile som diktatur.

Mot denna bakgrund begär jag att konstitutionsutskottet granskar hur regeringens beredning gått till i dessa ärenden. Närmare bestämt bör konstitutionsutskottet granska beredningen av regeringsförklaringen 2015 i förhållande till beredningen av statsministerns nu aktuella uttalande. Vid granskningen bör det också studeras närmare på vilket underlag statsministern baserade sig när han som regeringsföreträdare valde att inte beteckna Saudiarabien som diktatur.

Stockholm dag som ovan

Birgitta Ohlsson (L)